

Zašto je važno da Vojska Srbije učestvuje u vojnim vežbama?

Učestvovanje u izgradnji i očuvanju mira u regionu i svetu je jedna od tri glavne misije Vojske Srbije (VS), što se ostvaruje aktivnim angažmanom u multinacionalnim operacijama. Kontingenti mirovnih misija pod okriljem međunarodnih organizacija su najčešće mešovite strukture, te je važno da VS bude interoperabilna, odnosno sposobna da zajednički funkcioniše sa oružanim snagama drugih zemalja u zoni operacije.

Jedan od najvažnijih mehanizama za unapređenje interoperabilnosti jeste učestvovanje u vojnim vežbama sa drugim državama. Otkako je pristupila programu Partnerstvo za mir (PzM), VS je učestvovala u oko 150 vojnih vežbi sa zemljama članicama NATO i PzM. Druga na listi partnera za vežbanje je Rusija, sa kojom je u prethodnih pet godina realizovano 12 vojnih vežbi.

Vojska Srbije je do sada najčešće vežbala sa susedima, zemljama Zapadnog Balkana i Mađarskom, Rumunijom i Bugarskom. Izbor ovih partnera za vežbanje je prirodan s obzirom na geografsku blizinu, kompatibilnost vojski u pogledu naoružanja i vojne opreme, kao i odsustvo jezičke barijere. Tako se na primer, već nekoliko godina sa Mađarskom izvodi vežba Gvozdeni mačak u kojoj učestvuju pripadnici rečnih flotila, jer ove oružane snage poseduju iste rečne brodove. Slično, zbog posedovanja istih raketnih sistema, VS sa oružanim snagama Bugarske učestvuje u vojnoj vežbi Šabla.

Kao članica PzM, Srbija ima pristup mehanizmu za izgradnju interoperabilnosti pod nazivom **Koncept operativnih sposobnosti** u okviru kog se sprovede vojne vežbe sa ciljem ocenjivanja jedinica koje su uključene u program.

Kako bi stekle sertifikat o osposobljenosti po NATO standardima i mogućnost učestvovanja u aktivnostima PzM u trajanju od 3 godine, jedinice moraju proći 4 faze ocenjivanja, odnosno samoevaluacije i NATO evaluacije na dva nivoa. Takozvane **SEL i NEL evaluacije** u Srbiji su sprovedene u seriji vojnih vežbi *Štit* i *Stena*, koje je prošao ukupno 401 pripadnik VS u okviru sledeće 4 jedinice:

 motorizovana pešadijska četa (180)

 vod vojne policije (46)

 inženjerska četa (135)

 vod ABHO (40)

Pored razvijanja operativnih sposobnosti koje su neophodne za skladno funkcionisanje u multinacionalnim operacijama i klasičnih borbenih sposobnosti, na vežbama se može graditi interoperabilnost koja je potrebna za odgovor na **civilne izazove**. Tako na primer, Evroatlantski centar za odgovor na vanredne situacije (EADRC), pod okriljem NATO organizuje vežbe civilnog karaktera koje su usmerene na izgradnju interoperabilnosti u vanrednim situacijama. Ove godine Srbija će biti domaćin jedne ovakve terenske vežbe, na kojoj će se se uvežbavati međunarodna saradnja u slučaju zemljotresa, urbano pretraživanje i zaštita u slučaju hemijskih, bioloških i radioloških pretnji. Učestvovanje pripadnika VS u ovakvim vežbama je veoma važno s obzirom na izmenjen mandat oružanih snaga koji podrazumeva pružanje podrške civilnim vlastima u odgovoru na izazove civilnog karaktera. Takođe, kako izazovi poput vanrednih situacija prelaze državne granice, značajno je izgraditi interoperabilnost i uvežbati zajedničke odgovore na ovakve pretnje u regionu.